

Život se sportem, myšlení v pohybu

KNIŽNÍ TIP

Zdeňka A. Emingera

Karanténní opatření vrátila k procházkám a sportu i ty, pro něž pohyb dosud nebyl pravidelnou součástí života. Lze se na něj dívat i jako na duchovní zkušenost? Česká teologie zatím velkou pozornost promýšlení souvislostí duševního, duchovního a fyzického zdraví a pohybu nepřikládá, o to více tedy potěší kniha Vojtěcha Svobody *Sport jako teologická výzva*.

Knižní vydání Svobodovy doktorské práce by si podle mého mínění zasloužilo dostat se k širšímu okruhu čtenářů. Autor – sám sportovec, fyzioterapeut a teolog – v šíři a hloubce ukazu-

je, že sport jako takový je důležitý a byl blízký lidem, od nichž odezíráme a které církve považuje za svaté – například papeži Janu Pavlu II.

Svoboda se k teologii sportu dostal přes osobní zkušenost vrcholového sportovce. V určité životní fázi potřeboval poznat, jak se církve a různé teologické a filozofické proudy dívají na problematiku sportu, který vždy měl vedle své náboženské dimenze (už v antice) pedagogický a dnes rovněž ekonomický význam. Jeho kniha je zajímavým a odvážným svědectvím o jedné lidské činnosti, k níž křesťanství během dějin mívalo ambivalentní vztah.

Autor rozdělil text do několika oddílů: Posvátný charakter her – sport jako hledání Boha; Raně křesťanský pohled na tělo a sport; Současná teologie sportu; Mystické jevy ve sportu; Příklady prolínání duchovního života a pohybových aktivit. Zatímco biblické směrovky ke starověkému pojetí sportu zřejmě budou čtenáři známé, vztah církevních otců a světců ke „sportu“, lépe řečeno ke hrám,

nebo interpretaci teologických východisek učení apoštola Pavla i jiných o tělu zde pozná možná vůbec poprvé.

Svoboda atraktivně a úspěšně rehabilituje člověka jako tělesnou a zároveň duchovní bytost, která na své cestě ke svatosti hledá způsoby, jak rozvinout všechny složky vlastního lidství. Poučená kritika záporného vztahu k tělu ústí do pozitivní odpovědi, která chápe sport/pohyb jako jednu z nejdůležitějších složek vlastního poznání a sebescukutečnění.

Sport zde není slepou uličkou nebo jednou z duchovních technik, jak je známe z karmánových náboženství. Autor připomíná myšlenky teologů i papežů 20. století (Pius XII. a Jan Pavel II.), kteří sport chápali jako Boží dar, skrze nějž může člověk posouvat vlastní hranice a dosahovat ctností. Italský přístup k životu a sportu (cyklistika, fotbal, lyžování, horolezectví) se vepsal také do jejich teologického myšlení, které není rigidní, ale je stále v pohybu (!), a tedy na cestě.

Svobodově knize porozumí ti, pro něž je pohyb nikoliv osou života, nýbrž prostředkem,

kteří zhodnocuje jejich fyzický i duševní potenciál, činí je zdravějšími, výkonnějšími – a v důsledku uvolněnějšími a šťastnějšími. S užitekem ji však mohou vzít do ruky i ti, kdo na sport (zatím) pohlížejí s gusem diváka, jenž se baví výkony ostatních. Přál bych si, aby kniha *Sport jako teologická výzva* zvýšila u nás atraktivitu teologie sportu jako vědní disciplíny. A aby se třeba i díky ní čeští křesťané navrátili ke sportu, o němž kupříkladu katolický Orel od počátku mýnil, že tu je pro blaho člověka a k větší slávě Boží. „Modli se a pracuj! Modli se a sportuj!“

Vojtěch Svoboda:
Sport jako teologická výzva (CDK 2019)

Autor je cyklista a teolog

